

JAARBOEK 2018-2019

MATER DEI
Lagere school

COLOFON

hoofdredactie: Peter Janssens

redactie: materiaal van onze kinderen verzameld door: Carine Vanmeldert, Virginie Joos, Laura De Greef, Chris Vandenberghe, Elisabeth Goole, Isabelle Smits, Mieke Vansteenwinckel, Bart Joris, Peter Wittebrood, Jorien Luyckx, Caroline Peters, Linde Roekens, Tilde Keyaerts, Dorothea Mellaerts, Katrien Lauwens, Ruben Van Geit, Pieter Overloop, Charlotte Hoogmartens, Pascale Goffin, Anneleen Spans, Hilde Vissenaekens en Katrien Akkermans.

Tekeningen en kunstwerken gemaakt door de kinderen van onze school en verzameld door Aagje Ingels
ontwerp en realisatie: Graphic Design Céline Brichot

verantwoordelijke uitgever: Peter Janssens, luchtvaartlaan 70, 1150 Sint-Pieters-Woluwe

© 2019, Mater Dei - lagere school

LAGERE SCHOOL MATER DEI

LUCHTVAARTLAAN 70

1150 SINT-PIETERS-WOLUWE

TEL. 02 779 09 94

GVLS@MATERDEI-SPW.BE

Voorwoord

Beste vrienden van Mater Dei,

In 1958 werd de campus Mater Dei opgericht, men startte toen met tientallen leerlingen en een handvol leerkrachten. Zestig jaar later is onze campus uitgegroeid tot een onderwijsinstelling voor leerlingen van twee en een half tot achttien jaar.

Elke generatie heeft werk gemaakt van een verstevigde reputatie en vandaag staat Mater Dei bekend om het permanent streven naar kwaliteitsonderwijs. Tot vandaag blijven we ons onderwijs onderwerpen aan een kritische blik en sparen we tijd noch moeite om het onderwijscurriculum en de didactische aanpak bij te sturen en te vervolmaken. Dit alles is pas mogelijk door de voortdurende en permanente inzet van het lerarenteam. Deze groep mensen verdient onze oprechte appreciatie. Hun volharding, hun doorzetting, hun creativiteit en professionaliteit is fantastisch. Zij maken voor een groot deel wat Mater Dei voor heel wat mensen betekent. Daarnaast vermeld ik ook graag de ouders, zonder hun steun en betrokkenheid zou onze school helemaal anders functioneren. Dank lieve mensen, leerkrachten en ouders, om zo intens samen te streven naar wat goed is voor onze kinderen.

Met dit jaarboek laat ik jullie even achter de schermen piepen en werpen we samen een blik op het recept tot succes. Inhoudelijk werd er plaats gemaakt voor een analyse die de aanzet moet geven tot kwaliteitszorg. In mei 2018 werd onze school uitgenodigd om te participeren aan de peiling Nederlands (luisteren, lezen en schrijven). Een jaar later ontvingen we een schoolfeedbackrapport met interessante en onthullende cijfers. We nemen deze cijfers door en proberen te achterhalen welke processen hiertoe geleid hebben.

Naast dit inhoudelijke luik laten we jullie ook genieten van het illustratieve deel en dat

doen we aan de hand van uitzonderlijk mooie foto's. Deze bewijzen de intensiteit van een schooljaar en de kracht van een boeiend aanbod. De leerkrachten maken werk van het ontdekken van de wereld en daar mogen jullie getuigen van zijn.

Er is dus voor elk wat wils: serieuze materie, een reeks cijfers, een beschrijving van ons leesonderwijs en ongelofelijke kleurrijke foto's om van te genieten. We sluiten het jaarboek af met ander output-materiaal: de resultaten van de interdiocesane proeven juni 2019 voor Wiskunde, Frans en WO.

*Veel lees- en kijkplezier,
Met vele genegen groeten,
Meester Peter directeur*

**“Door het aanbieden van
kwaliteitsonderwijs in een
schoolcultuur die het goede bevestigt,
groeien we in verbondenheid.”**

INHOUD

Interne kwaliteitszorg	8
Het team	22
Fotoboek	26
Gestandaardiseerde proeven 6de leerjaar	62

INTERNE KWALITEITSZORG

NAAR AANLEIDING VAN HET SCHOOLFEEDBACKRAPPORT PEILING NEDERLANDS IN HET BASISONDERWIJS (2018)

- Deelname aan het onderzoek

Aan het einde van het schooljaar 2017-2018 namen onze leerlingen van het zesde leerjaar deel aan de peiling Nederlands (lezen – luisteren – schrijven). Deze peiling werd uitgevoerd door het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen in opdracht van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming. Met deze peiling werd bij een representatieve steekproef van scholen en leerlingen getoetst in welke mate leerlingen in Vlaanderen bepaalde eindtermen beheersen voor Nederlands aan het einde van de lagere school. In totaal namen 130 vestigingsplaatsen van Vlaamse lagere scholen, waaronder onze school, deel aan deze peiling.

Peilingen zijn grootschalige toetsafnames bij een representatieve steekproef van Vlaamse scholen en leerlingen. Waarbij aan het einde van een onderwijsniveau wordt nagegaan in welke mate leerlingen bepaalde eindtermen of ontwikkelingsdoelen behalen. Daarnaast wordt er onderzocht of er systematische verschillen zijn in prestaties tussen scholen, klassen en leerlingen en tot slot gaat men ook na of deze verschillen samenhangen met bepaalde school-, klas-, of leerlingkenmerken.

- Resultaten van het onderzoek

Op de studie- en ontmoetingsdag in mei 2019, ruim een jaar later dan de afname van de peiling, werden de globale resultaten van het onderzoek voorgesteld door de cel Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen onder leiding van de promotor, prof. Dr. Rianne Janssen. Er werd duiding gegeven aan de resultaten door wetenschappelijke experts en de link werd gelegd met PIRLS, een internationaal onderzoek dat het niveau peilt van begrijpend lezen. (*meer info hierover: https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/progress-in-international-reading-literacy-study-pirls#Resultaten_PIRLS_2016*)

In haar brochure beschrijft het Steunpunt Toetsontwikkelingen en Peilingen (KU Leuven) de conclusies van het onderzoek. We nemen deze over betreffende het behalen van de eindtermen lezen en luisteren gezien we voor deze domeinen ook schoolfeedback hebben ontvangen.

- Behalen van de eindtermen lezen en luisteren

De resultaten van de toets lezen en de toets luisteren zijn gelijklopend. Meer specifiek haalt 84 procent van de leerlingen de eindtermen lezen

terwijl 82 procent de eindtermen luisteren beheerst. Zowel voor lezen als luisteren zijn de resultaten iets minder goed dan in 2013. Toen behaalde 92 procent van de leerlingen de eindtermen voor lezen en 87 procent van de leerlingen de eindtermen voor luisteren. Wat betreft prestatieverschillen op basis van geslacht, halen meisjes voor alle toetsen vaker de eindtermen voor Nederlands dan jongens. Op het gebied van thuistaal tonen de resultaten dat leerlingen die Nederlands niet als thuistaal hebben, minder goede resultaten halen. Wanneer wordt gekeken naar verschillen op basis van sociaal-economische status (SES), halen leerlingen uit een gezin met een hoge SES vaker de eindtermen dan leerlingen uit een gezin met een gemiddelde of lage SES. Leerlingen uit een gezin met een lage SES scoren minder goed dan leerlingen uit een gezin met een gemiddelde SES. In vergelijking met 2013 is de kloof tussen leerlingen met een lage SES en leerlingen met een gemiddelde SES wel verkleind.

- Achtergrondkenmerken

Met betrekking tot de leerkracht- en schoolkenmerken blijkt dat de kans die leerlingen hebben om de eindtermen voor lezen te bereiken

gerelateerd is aan de leesstrategieën die leerkrachten tijdens hun lessen benadrukken. Hoe meer leerkrachten focussen op leesstrategieën van lagere orde zoals bijvoorbeeld onderlijnen van stukken informatie in een tekst, hoe lager de score van de leerlingen op de toets voor lezen. Verder tonen de resultaten aan dat hoe meer onderwijservaring de leraar heeft, hoe beter de prestaties van de leerlingen voor lezen zijn.

Wat betreft de relatie tussen de leerlingkenmerken en gezinskenmerken enerzijds en de prestaties op de schriftelijke toetsen anderzijds, tonen de resultaten dat leerlingen die uit een gezin komen waar de ouders meer belang hechten aan taalvaardigheden, betere resultaten behalen voor luisteren. Verder scoren leerlingen beter op de toetsen voor lezen en luisteren wan-

neer ze buiten de school meer in contact komen met de Nederlandse taal via bijvoorbeeld media en verenigingen. Daarnaast blijkt ook de attitude van leerlingen ten opzichte van begrijpend lezen en luisteren een doorslaggevende factor te zijn. Hoe positiever de houding van de

leerlingen, hoe beter de resultaten.

De prestaties voor Nederlands zijn daarnaast gerelateerd aan een aantal andere persoonlijke kenmerken van de leerlingen. Leerlingen die intrinsiek sterker gemotiveerd zijn voor lezen en hun capaciteiten op het gebied van schoolse vaardigheden en Nederlands hoger inschatten, scoren hoger op de toetsen voor lezen en luisteren.

• Nederlands op school

Nagenoeg alle leerkrachten geven aan alle domeinen binnen het leergebied Nederlands belangrijk te vinden. Wat betreft de frequentie waarmee deze domeinen behandeld worden, organiseren bijna alle leerkrachten minstens één keer per week spellingsactiviteiten. Voor schrijfp opdrachten is dit in minder dan een vierde van de klassen het geval. Terwijl begrijpend lezen in ruim drie vijfde van de klassen minstens één keer per week aan bod komt, is dit voor luisteren slechts in twee vijfde van de klassen het geval.

Wanneer we focussen op lezen, dan geven bijna alle leerkrachten aan zowel vrij lezen als studerend lezen belangrijk te vinden. Studerend lezen gebeurt iets minder dan vrij lezen en komt in ongeveer de helft van de klassen minstens één keer per week aan bod. Met betrekking tot de leesstrategieën die leerkrachten stimuleren voor, tijdens en na het lezen van een tekst, tonen de resultaten dat in drie vierde van de klassen leerlingen vaak gestimuleerd worden om te voorspellen, hun voorkennis te activeren, te onderlijnen, verbanden te leggen en samen te vatten. Leesstrategieën waarbij leerlingen een tekst in zijn

totaliteit dienen te doorgronden – zoals het maken van grafische en mentale voorstellingen – worden slechts in een minderheid van de klassen gestimuleerd.

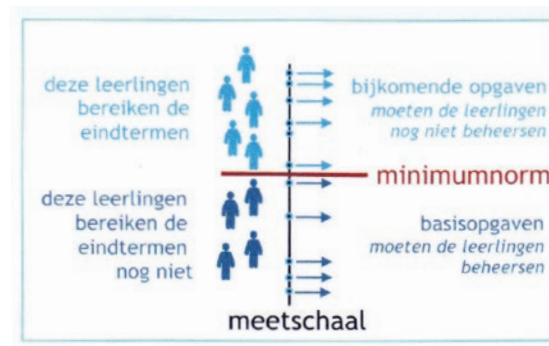
Wat betreft professionele ontwikkeling, tonen de resultaten dat minder dan één op tien leerkrachten de afgelopen twee jaar een nascholing heeft gevolgd over strategieën voor schrijven en begrijpend luisteren. Wel volgde ongeveer een vijfde van de leerkrachten een nascholing over leesstrategieën.

• Het schoolfeedbackrapport

Door onze deelname aan de peiling ontvangen we een schoolfeedbackrapport, waarin de feedback bij onze schriftelijke toetsen lezen en luisteren zijn opgenomen. Over de praktische proef schrijven wordt er geen feedback gegeven, gezien de proef bestond uit één of twee schrijfp opdrachten per leerling en die sterk ingebed zijn in zeer concrete contexten. Deze schrijfp opdrachten zijn slechts exemplarisch voor de eindtermen en kunnen bijgevolg uitsluitend op een beschrijvend niveau gerapporteerd worden.

- Opmaken van een vaardigheidsscore : in welke mate zijn de eindtermen bereikt?

Alle opgaven van de peiling worden op basis van het aantal maal dat ze correct werden opgelost, gerangschikt. Deze rangschikking noemt men de meetschaal. Een groep experts maakte een inhoudelijke analyse van de opgaven en duidde op die meetschaal een minimum-

norm aan. Deze toetsnorm verdeelt de meetschaal in basisopgaven en bijkomende opgaven, waarbij de leerlingen de basisopgaven correct moeten kunnen oplossen om de eindtermen te bereiken. De antwoorden van de leerlingen werden statistisch verwerkt en geanalyseerd, zodat vaardigheidsniveaus konden worden opgemaakt. Elke leerling heeft een bepaald vaardigheidsniveau, m.a.w. een statistische kans om een bepaalde opgave juist op te lossen. In een laatste fase kan men de positie van een leerling op de meetschaal vertalen in een vaardigheidsscore of eindterm score. Van een leerling die de minimumnorm net haalt, dus de eindterm net bereikt, geeft aan dat hij een vaardigheidsscore heeft van 5 op 10. Een leerling die de norm niet haalt, heeft een score lager. Hoe groter de vaardigheid van de leerling, hoe sterker de beheersing van de eindtermen en hoe hoger de score op 10 zal zijn.

- Situering van de school

Het rapport bevat eveneens twee rupsgrafieken waarin de prestatie van onze school vergeleken wordt met het algemeen Vlaams gemiddelde en met de prestaties van de andere scholen van de peilingssteekproef. In deze analyses werden alle leerlingen opgenomen die de toets volledig aflegden en waarvan alle nodige achtergrondkenmerken beschikbaar waren. Voor het feedbackrapport berekende men eerst het gemiddelde van de behaalde vaardigheidsscores of het feitelijke gemiddelde. Het feitelijke gemiddelde van de school wordt aangeduid met de letter S. Feitelijke gemiddeldes van scholen met elkaar vergelijken is niet wenselijk, gezien verschillen kunnen te wijten zijn aan factoren waarop de school zelf geen invloed heeft zoals de sociaal-economische achtergrond (SES) van de leerlingen op school. Men berekende daarom ook een verwacht gemiddelde, een score die statistisch van de school verwacht wordt rekening houdend met haar leerlingenpubliek. Het verwacht gemiddelde wordt aangeduid als S-verw. Volgende achtergrondkenmerken op leerlingniveau werden mee in rekening gebracht : geslacht, schoolse voorsprong of achterstand, thuistaal, aantal boeken thuis, diploma van de moeder en het al dan niet ontvangen van een studietoelage. Daarnaast werd er ook rekening gehouden met schoolkenmerken zoals de gemiddelde score op financieringscriteria. Deze beschrijven hoeveel leerlingen in de school risico lopen op onderwijskansarmoede. Het verschil tussen het feitelijke en verwacht gemiddelde van een school, beschrijft hoeveel hoger of lager onze school gescoord heeft dan andere scholen met een gelijkaardig leerlingenpubliek.

Dit verschil noemt men ook de toegevoegde waarde die de school gerealiseerd heeft op de toets. Deze toegevoegde waarde is een indicatie van de unieke bijdrage die de school, in vergelijking met andere scholen, heeft geleverd aan wat haar leerlingen leren voor de getoetste set van eindtermen. Scholen vergelijken op basis van de toegevoegde waarde lijkt fair, gezien de invloed van een aantal achtergrondkenmerken geneutraliseerd werd.

In de rupsgrafieken wordt de prestatie van elke deelnemende school voorgesteld als een stip. Door elke stip loopt een verticale lijn, het 95%-betrouwbaarheidsinterval, een maat voor statistische onzekerheid. Dit betekent dat met 95% zekerheid kan gesteld worden dat de gemeten prestatie van een school (de stip) tussen de boven- en ondergrens van de verticale lijn ligt. Hoe kleiner de verticale lijn, hoe betrouwbaarder het resultaat.

Het gemiddelde dat opgetekend werd in de peiling (het Vlaams gemiddelde), wordt weergegeven als een horizontale nullijn.

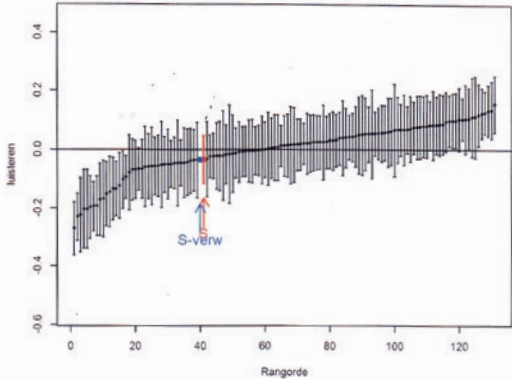
• Interne kwaliteitsanalyse n.a.v. het schoolfeedbackrapport.

Een dergelijk feedbackrapport zet aan om te reflecteren omtrent de geanalyseerde inhoud. In eerste instantie lijken de resultaten voor luisteren bevredigend, gezien ons feitelijk gemiddelde net boven het verwachte gemiddelde ligt. Onze toegevoegde waarde ligt op het Vlaams gemiddelde en zou dus kunnen aanzetten tot rustig verderzetten van de luisteractiviteiten in de klas. Tegelijk nodigen deze

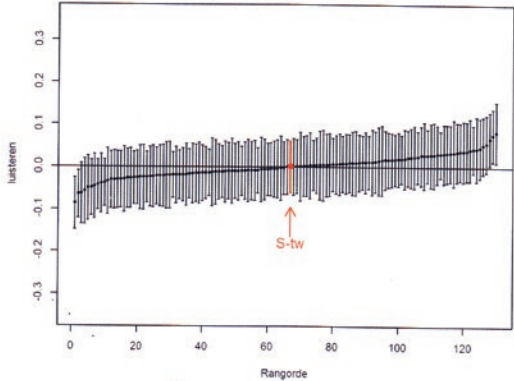
• Resultaten van onze school voor luisteren

Verdeling vaardigheidsscores												Totaal	Eindlermen bereikt	Gemiddelde vaardigheidsscore	
deze leerlingen hebben de eindlermen NIET bereikt						deze leerlingen hebben de eindlermen bereikt									
0 1 2 3 4						5 6 7 8 9									
Ter vergelijking															
Peilingsleekproef		Pct lin	0%	1%	2%	6%	10%	17%	23%	23%	15%	3%	100%	82%	6.5
School															
		# lin	0	0	0	0	8	7	14	8	3	0	40	32	
4391_1		Pct lin	0%	0%	0%	0%	20%	18%	35%	20%	8%	0%	100%	80%	6.2

Feitelijk en verwacht gemiddelde

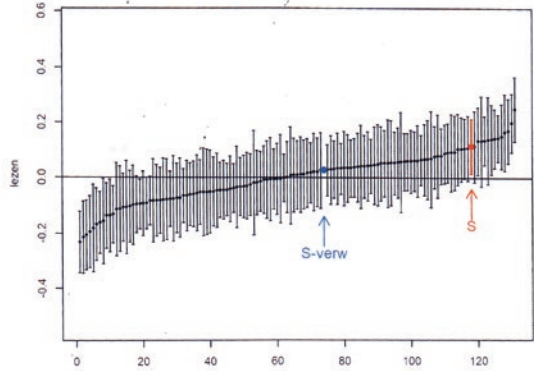
Toegevoegde waarde

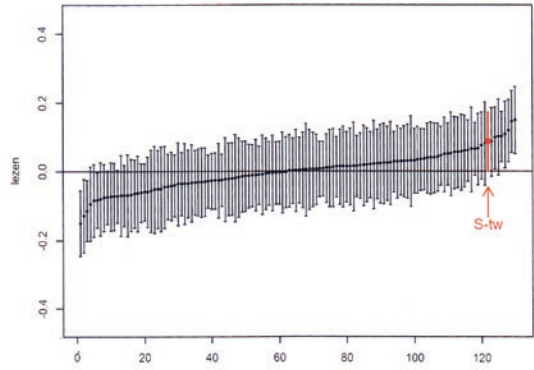
• Resultaten van onze school voor lezen

Verdeling vaardigheidsscores													Totaal	Eindtermen bereikt	Gemiddelde vaardigheidsscore
deze leerlingen hebben de eindtermen NIET bereikt						deze leerlingen hebben de eindtermen bereikt									
Ter vergelijking															
Peilingssteekproef		Pct lin	0%	1%	2%	4%	9%	14%	17%	21%	20%	12%	100%	84%	6,9
School															
		# lin	0	0	0	1	3	4	4	11	9	8	40	36	7,5
4391_1		Pct lin	0%	0%	0%	2%	8%	10%	10%	28%	22%	20%	100%	90%	

Feitelijk en verwacht gemiddelde

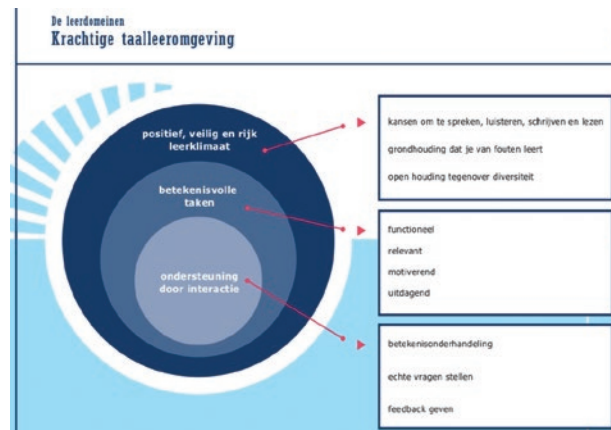

Toegevoegde waarde

resultaten ook uit om te onderzoeken op welke manier het nog beter kan. Onze taalcoördinator zag onmiddellijk een aantal opportuniteiten om aan de slag te gaan en luistervaardigheden bij onze leerlingen te vergroten. Het leek ons efficiënter om voor alle leerjaren in kaart te brengen binnen welke domeinen er zich nog noden voordoen. We werken al een tiental jaren niet meer met een aangekochte methode, maar met diverse losse pakketten en zelfontwikkeld materiaal. We houden dus best de vinger aan de pols om kwaliteitsgarantie te kunnen blijven bieden. We planden met alle klastitularissen een gesprek met als doel om voor alle domeinen binnen Nederlands (spreken, luisteren, lezen, schrijven en taalbeschouwing) de noden in kaart te brengen. Op basis hiervan was het dan mogelijk om een masterplan of meerjarenplan op te maken en deze uitdagingen gespreid en met visie aan te pakken. Op basis van een kwantitatieve en kwalitatieve screening van de taaltaken binnen de domeinen werd besloten om het domein al dan niet op te nemen in het masterplan. De resultaten voor lezen zijn daarentegen ongelofelijk sterk en zijn ontegensprekelijk het resultaat van een krachtig didactisch uitbouwen van het curriculum en zorgondersteuning. Het leek ons een nuttige oefening om de acties die opgezet worden te inventariseren, zodat het borgen van deze doeltreffende aanpak kan bestendig worden. Om deze inventaris vorm te geven baseren we ons op de componenten van een krachtige leeromgeving (Centrum voor Taal en Onderwijs, KU Leuven)

We leggen de focus binnen lezen op een positief, rijk en veilig leerklimaat

Jaarlijks wordt het boekenaanbod in de verschillende klasbibliotheken verfraaid. We vinden het belangrijk dat kinderen snel en veelvuldig in contact komen met boeken, een klasbibliotheek zorgt voor de nabijheid van boeken. De school en de ouderraad werken samen om een budget aan te bieden, waarmee de titularissen met ondersteuning van de taalcoördinator heel wat nieuwe boeken kunnen aankopen. Hiervoor wordt jaarlijks een boekenbeurs georganiseerd, de opbrengst gaat integraal naar de aankoop van boeken voor de klasbibliotheken.

Afgelopen schooljaar hielden we ook de verkiezing van de “beste” boekenhoek, waarbij op basis van vooropgestelde criteria één boekenhoek door een onafhankelijke jury verkozen werd. Zo werden verschillende aspecten beoordeeld: originaliteit, boeken in de kijker, voldoende plaats om te zitten of te liggen en de mogelijkheid om rustig en afgeschermd een boekje lezen.

Elk schooljaar wordt er een leesenquête bij de leerlingen afgenomen waarbij we zicht proberen te krijgen op de leesvoorkeur en de leesfrequentie. Zodoende kunnen we op basis van deze gegevens gerichte acties ondernemen om indien nodig het leesplezier te stimuleren. In de voorleesweek maken we uitgebreid tijd om het leesplezier centraal te stellen: leerlingen gaan

voorlezen in de kleuterschool en we nodigen ouders en grootouders uit om wat voor te lezen.

We stimuleren het vrij lezen, dat kan overal, uiteraard in de klas, maar ook op andere plaatsen in onze school is er mogelijkheid om een boekje ter hand te nemen en te lezen.

Nast de school bevindt zich de Nederlandstalige bibliotheek van Sint-Pieters-Woluwe, dat maakt een bezoekje handiger. Zo gaan leerlingen in klasverband maandelijks naar de bibliotheek en krijgen ze de kans om boeken te ontlennen. Het aanbod is erg divers

en uitgebreid, wat de juiste boeken kiezen soms bemoeilijkt. De Brusselse bibliotheken werken samen aan een gemeenschappelijk, geïntegreerd leesbevorderingsprogramma voor het onderwijs. Het doel is om alle bestaande leesprojecten en -activiteiten zo goed mogelijk af te stemmen op de leesinteresses en -noden van kinderen en jongeren. Voor elke leeftijd biedt de bibliotheek leesactiviteiten en projecten op maat aan. Alle projecten en activiteiten zijn onderling met elkaar verbonden zodat de kinderen en jongeren stap voor stap meegenomen worden in een rijk boeken- en leesverhaal. De rode draad doorheen dit hele aanbod is leesplezier: kinderen en jongeren boeken laten ontdekken die hen raken en waarvan ze genieten.

Naast een veilig en rijk klimaat is het ook noodzakelijk om in te zetten op betekenisvolle taken.

Hierbij maken we aanvankelijk nog onderscheid tussen het technisch lezen en het begrijpend lezen.

In het eerste leerjaar komt het technisch leesproces stap voor stap op gang. Het begint met het aanleren van alle letters en woorden, het eindigt met het lezen van volledige zinnen. Na een aantal maanden aanvankelijk lezen, mogen onze kinderen schitteren en tonen ze wat ze kunnen aan de kleuters van de derde kleuterklas.

Uiteraard willen we halfweg het schooljaar het kennen van alle letters niet zomaar laten voorbij gaan. Dit is het uitgelezen moment waar onze eersteklassers fier mogen zijn, mama's en papa's worden

uitgenodigd en elke leerling ontvangt een letterdiploma, overhandigd door de directeur. Deze feestelijke gebeurtenis is een bekroning voor al dat harde werk en tegelijk een motivatie om gedreven door te gaan met lezen. Het functioneel aspect blijft hierbij zo veel mogelijk aanwezig: we oefenen ons technisch lezen niet enkel door woordrijtjes te lezen, maar ook door een tekst luidop te oefenen, om nadien foutloos en expressief te kunnen voorlezen.

Enkele voorbeelden: een mopje inoefenen om voor te lezen aan de klas, een prentenboek voorlezen aan de kleuters of de kleinsten van onze lagere school.

De aandacht voor het technisch lezen maakt stilaan plaats voor begrijpend lezen, techniek is slechts een middel om tot begrijpen te

komen. We voorzien zoveel mogelijk functionele taken binnen ons leescurriculum. Dit betekent dat we lezen met een doel of bedoeling, om iets juist te kunnen uitvoeren zoals bij taken uit de methode "ik lees, ik doe", om de nodige informatie te verzamelen en er vakoverschrijdend mee aan de slag te gaan bijvoorbeeld binnen WO of godsdienst. Vaak zijn kinderen onbewust bezig met lezen, wanneer ze bijvoorbeeld een opdrachtkaart lezen binnen de WO-hoek. Deze momenten zijn een mooie aanvulling op de gerichte ondersteuning die voorzien wordt.

Vaak ligt de focus op specifieke strategieën binnen het lezen, zoals het begrijpen van de signaalwoorden in een tekst, de tekst samenvatten of gepast omgaan met woorden die we niet begrijpen.

NIEUWSBEGRIIP

Hiervoor gebruiken we vanaf het vierde leerjaar "Nieuwsbegrip". Dit is een methode waarbij er wekelijks teksten ter beschikking gesteld worden die aansluiten bij de actualiteit. Een aantal voorbeelden van actuele teksten tijdens het voorbije schooljaar waren: "Mazelen: te-

rug van (nooit) weg geweest", "Notre-Dame van Parijs in lichtervloed" of "Chinees koopt duurste duif ooit".

Tot slot komen we tot de middelste cirkel van een krachtige taal leeromgeving en wordt er ingezet op gerichte ondersteuning.

Het is noodzakelijk binnen het proces dat het kind doorloopt van het technisch lezen tot het verwerven van leesbegrip, de nodige ondersteuning te voorzien. Deze support gebeurt best op maat en in func-

tie van de noden van iedere leerling. Hieronder volgt een beschrijving van een aantal screenings of genormeerde tests die we afnemen en die de aanzet zullen vormen tot acties op de klasvloer.

De leesmotivatie van onze leerlingen wordt jaarlijks opgevolgd aan de hand van een leesenquête. De leerkracht bekijkt de resultaten van deze leesenquête samen met de zorgleerkracht, ook de testresultaten voor technisch lezen en voor begrijpend lezen worden bekeken en er naast gelegd. Zij zoeken naar mogelijke verbanden om een integrale aanpak te kunnen voorzien. Zo zullen we een zwakke lezer

die graag en veel leest blijven ondersteunen, leesmotivatie is zeer belangrijk.

Een zwakke lezer die niet graag en heel weinig leest is niet gemotiveerd, de resultaten vallen ook tegen en het kind voelt dit aan. We zoeken samen de motivatie terug en zoeken uit wat het kind wel graag zou kunnen lezen. We gaan samen op zoek naar dergelijke boeken en stimuleren en motiveren, eventueel door middel van een actiekaart, om zoveel mogelijk boeken te lezen.

Het technisch lezen wordt nauw opgevolgd bij onze jonge lezers. Naarmate leerlingen ouder worden, neemt het begrijpend lezen de bovenhand. In het vijfde en zesde leerjaar volgen we het technisch lezen nog eenmaal per jaar op, in de jongere klassen gebeurt dit tweejaarlijks. Via onze toetsenmatrix – een overzicht waarop alle evaluatiemomenten genoteerd staan – volgen we dit nauwlettend op. De ouders worden systematisch op de hoogte gebracht en ontvangen via de groeimap een fiche waarop alle gegevens betreffende de leerlingvolgysteemtoets zijn opgenomen. Dit geldt uiteraard niet alleen voor de AVI-toets. Het doel van de test wordt geduid, hoe de test precies wordt afgenomen en wat het resultaat is. Aanluitend krijgen de ouders tips om hun kinderen ook te stimuleren binnen de vaardigheid die getest werd.

Naar aanleiding van deze genormeerde AVI-test, worden er heel wat acties opgezet. Denk maar aan toneellezen, lezen met de bib-box,

VTBL	
Klas:	Datum: januari 2019

1. Kwantitatieve analyse

A	B	C	D	E
4 lin	7 lin	9 lin	2 lin	3 lin

2. Kwalitatieve analyse

WAT?	Verduidelijking	Sterk	Zwak
Geheugen	Hoe ziet ... eruit? Chronologisch ordenen Wat gebeurt er het laatst? Waarom?	15 lin	
Verbaal begrip: • Woorden • Zinnen • Figuurlijk taalgebruik	Wat betekent schitter/ kippenvet? Wie geeft een bril? Zeg met andere woorden "groen van angst"		
OP ZINSNIVEAU/ ALINEA (MESO)			
Oorzaak – gevolg	Waarom is het vervelend? Waarom gaf die een bril? Waarom is die ongeduldig? Waarom zegt die ... Waarom spreekt die zacht? Hoe komt het dat...?	14 lin	
Afleidingen – deductie	Wanneer denk je dat het tijd is om ...? Hoe wisten ze dat...?	14 lin	
Categorieën, boven- en onderliggende begrippen	Hoe reageerden ze? In welk museum woonde...? Wat voor gebouw wordt bedoeld met ...?	24 lin	
Koppeling vorige – volgende zin	Hoe ziet het spook eruit met bril? Waarvan kreeg het kippenei? Wat wordt er bedoeld met...? Wie zegt...? Wie is "ze"? – verwijswoord		
OP TEKSTNIVEAU (MACRO)			
Analyse & synthese	Op hoeveel plaatsen – waar? Zet in juiste volgorde? Wat gebeurt er laatst? Wat wordt bedoeld met? Beschrijf ...? Waar was hij het gelukkigst? Welke zin is belangrijkst in het verhaal? Originele naam zou zijn...		
Voorspellen	Andere titel zou zijn ... Welk vervolg zou best passen? Zal hij nog verhuizen? Zullen er nog opnames gemaakt worden?		
Toepassen	Wat zouden ze doen als...? Wat zou hij nog kunnen doen? Waarvoor zou nog reclame gemaakt kunnen worden?	13 lin	12 lin

*De gele vakken zijn items die onvoldoende bereikt zijn en waar we dus extra op inzetten. (Woordenschat – voorspellen en toepassen)

estafettelezen, ... Ook tutorlezen is een jaarlijkse traditie geworden op Mater Dei. De kinderen van het vijfde leerjaar ondersteunen onze tweedeklassers gedurende 8 weken in het trainen van hun leesvaardigheid. We maken graag werk van het feestelijk afsluiten van deze tutorperiode, samen lezen verbindt groot en klein.

Sinds dit schooljaar maken we gebruik van een nieuw genormeerde test voor begrijpend lezen. Voorheen gebruikten we de CITO-test begrijpend lezen, maar gezien de Nederlandse eindtermen en normen anders zijn dan onze Vlaamse eindtermen, gaf deze test nooit eenduidig zicht over de beginsituatie van onze leerlingen. Onze zoektocht naar een nieuwe test, bracht ons bij de Vlaamse Test Begrijpend Lezen (Van Vreckem, C., Desoete, A., De Paepe, L., Van Hove, H., Academia Press, Gent, 2010) die we op onze school bij kinderen van het tweede tot en met het zesde leerjaar afnemen.

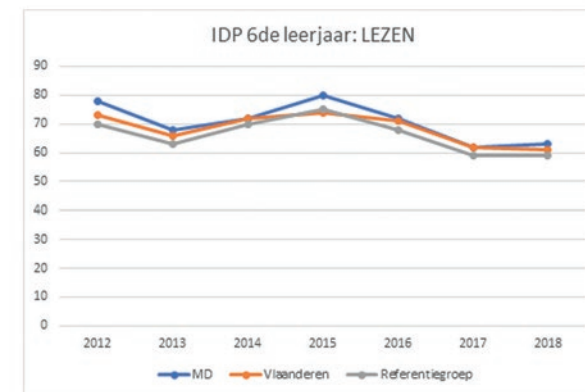
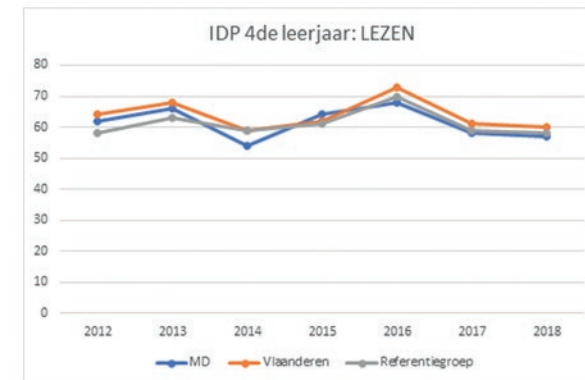
De test geeft ons enerzijds een beeld van het niveau van de leerlingen, anderzijds vergelijkt deze test de leerlingen met hun leeftijdsgenoten, nl. de norm. Daarnaast krijgen we ook uitgebreide informatie over welke strategieën en inhoudelijke aspecten de leerlingen al dan niet beheersen. Het geeft ons zicht op welke items nog getraind moet worden en welke items al beheerst zijn. Op basis hiervan kunnen we ons leesonderwijs aanpassen.

Via de methode Nieuwsbegrip beschikken we over methodegebonden testen die we afnemen in het vijfde en zesde leerjaar. Een methodegebonden test mist misschien wat aan validiteit, toch is het handig

om onze leerlingen te kunnen vergelijken met een normgroep. De werkwijze om met de resultaten aan de slag te gaan verloopt analoog zoals bij de Vlaamse Test Begrijpend Lezen.

Vaak komt tijdens een leesles in de klas, een functionele taak zoals we dat dan met vakjargon benoemen, een mix van leesbegrip en technisch lezen aan bod. We gebruiken de genormeerde testen, zowel van technisch lezen (de AVI's) als van begrijpend lezen om heterogene duo's samen te stellen. Bij aanvang stellen we een kwadrant op waarbij we kinderen rubriceren volgens hun vaardigheid om technisch te lezen en begrijpend te lezen. Daarna koppelen we complementaire talenten aan elkaar: een zwakke technisch lezer die sterk is voor begrijpend lezen, koppelen we aan een sterke technisch lezer die nog groeikansen heeft voor begrijpend lezen. Door deze werkwijze worden testgegevens snel omgezet in heterogene duo's op de klasvloer. De leerkracht heeft meteen zicht welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben.

Tot slot willen we als school ook de vinger aan de pols houden en via onze outputresultaten nagaan op welke vlakken we nog groeikansen onbenut laten. Zo nam ons vierde en zesde leerjaar jaarlijks deel aan de Interdiocesane Proeven. Doorheen de jaren zien we dat onze resultaten op vlak van begrijpend lezen in het vierde leerjaar onder het Vlaams gemiddelde en onder onze referentiegroep liggen. Tegen het einde van het zesde leerjaar echter zien we dat onze resultaten zowel het Vlaams gemiddelde als onze referentiegroep benaderen of zelfs overtreffen. Onze aanpak werkt en werpt vruchten af...

Het team

1. Meester Peter directeur
2. Juf Hilde (Zorg)
3. Juf Aagje (Muzo)
4. Juf Linde (5B)
5. Juf Chris (Secretariaat)
6. Juf Laura (1B - 1A)
7. Juf Tilde (6B)
8. Juf Jorien (4B)
9. Juf Dorothea (6A)
10. Juf Anneleen (Taal)
11. Meester Ruben (Sport)
12. Juf Chris (2A)
13. Juf Katrien (Zorg)
14. Juf Mieke (3B)
15. Meester Bart (ICT-3B)
16. Juf Isabelle (3A)
17. Juf Virginie (1B)
18. Juf Elisabeth (2B)
19. Juf Caroline (5A)
20. Juf Carine (1A)
21. Meester Peter (4A)
22. Juf Pascale (Frans-Engels)
23. Juf Charlotte (Sport)

Eerste jaar

Tweede jaar

Derde jaar

Vierde jaar

Vijfde jaar

Zesde jaar

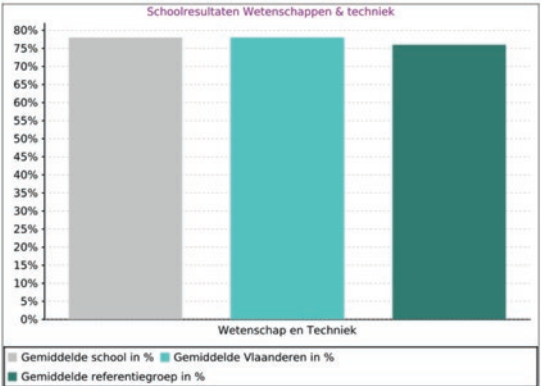
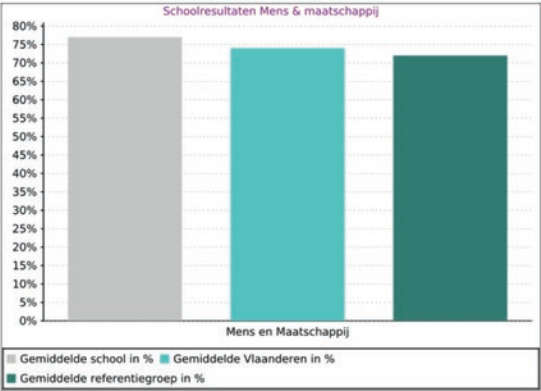
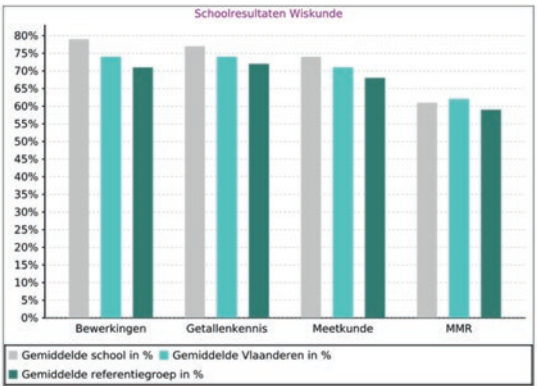
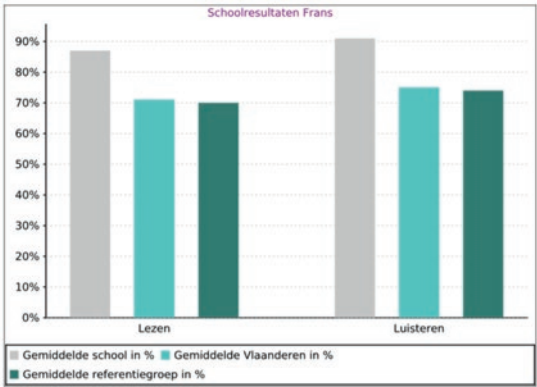

Gestandaardiseerde proeven einde 6de leerjaar

Het Katholiek Onderwijs Vlaanderen biedt via de evaluatiebox gevalideerde leergebiedgebonden toetsen aan. Met behulp van die gevalideerde toetsen kunnen scholen tegemoet komen aan de decretale verplichting om op het einde van het gewoon basisonderwijs minstens drie leergebieden te toetsen met het oog op de interne kwaliteitsontwikkeling. De gevalideerde toetsen vervangen met andere woorden de interdiocesane proeven voor het zesde leerjaar.

Deze centraal aangestuurde niveaubepalingen zijn uitermate interessant omwille van de referenties die aangeboden worden. Zo krijgen we naast het gemiddelde van de school ook nog het gemiddelde van Vlaanderen en het gemiddelde van onze referentiegroep. Deze laatste groep scholen werken met leerlingen die dezelfde kenmerken hebben als onze leerlingen. Scholen worden onderverdeeld in vier referentiegroepen volgens de onderwijs kansarmoede-indicator (OKI).

De inhoud van deze toetsen is elk jaar verschillend, de gekozen inhoud en daarbij verbonden doelstellingen zijn ook slechts een fractie van alle leerplandoelstellingen die best behaald worden. Jaarresultaten met elkaar vergelijken is daardoor niet correct, je op de leerling-percentages baseren om getuigschriften toe te kennen is uit den boze. Naast het kwantitatieve beeld dat geschetst wordt, kunnen de scholen ook aan de slag met de concrete inhoud en de percentages correcte antwoorden per vraag.

Een dergelijke analyse zet aan tot bijsturing en is een voorbeeld van interne kwaliteitszorg.

Hierbij een overzicht van resultaten van het 6de leerjaar, deze resultaten zullen onderwerp van gesprek en analyse zijn tijdens personeelsvergaderingen. Samen met het team onderzoeken we wat er net heeft toe bijgedragen om tot deze output te komen en aansluitend gaan we op zoek naar bijstellingen om de kwaliteit van ons onderwijs te verhogen.

